

ชื่อ เรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการเกิดโรคอุจจาระร่วงและการ
รักษาในเด็ก 0-4 ปี อำเภอสว่างงาม จังหวัดลำปาง :
การรักษาโรคอุจจาระร่วงในเด็ก 0-4 ปี

ชื่อผู้เขียน

นางผ่องพรรณ สุขเมฆวานิชย์

สาขาวิชาสาขาสถาปัตยกรรมบัณฑิต

คณะกรรมการสอบการค้นคว้าแบบอิสระ :

รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ ชมนุม พรหมชาติแก้ว
อาจารย์ ปรีญา ตันติพัฒนานันท์
อาจารย์ ดร.ทองปาน เทียมราช

ประธานกรรมการ
กรรมการ
กรรมการ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาถึงพฤติกรรมการรักษา (การปฏิบัติตน) ของมารดาเมื่อบุตรมีอาการอุจจาระร่วง พร้อมทั้งศึกษาถึงปัจจัยบางประการที่มีผลต่อพฤติกรรมรักษาของมารดาเมื่อบุตรมีอาการอุจจาระร่วง ได้แก่ ระดับการศึกษา การรับรู้เกี่ยวกับความรุนแรงของโรค และความรู้เกี่ยวกับโรคอุจจาระร่วง

กลุ่มตัวอย่างเป็นมารดา ที่มีบุตรอายุระหว่าง 0-4 ปี ในอำเภอสว่างงาม จังหวัดลำปาง จำนวน 280 คน เครื่องมือที่ใช้ประกอบด้วย แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัวกับพฤติกรรมรักษาของมารดาเมื่อบุตรมีอาการอุจจาระร่วง

การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้วิธีหาค่าอัตราส่วนร้อยละ และหาความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษา การรับรู้เกี่ยวกับความรุนแรงของโรคและความรู้เกี่ยวกับโรคอุจจาระร่วง กับ พฤติกรรมรักษาของมารดาเมื่อบุตรมีอาการอุจจาระร่วง โดยใช้สถิติไคสแควร์ (Chi-Square test)

ผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมการรักษาของมารดาเมื่อบุตรมีอาการอุจจาระร่วง จำแนกตามอาการของโรคอุจจาระร่วง พบว่า เมื่อบุตรมีอาการอุจจาระเหลว 3 ครั้งขึ้นไปใน 24 ชั่วโมง มารดากลุ่มตัวอย่างร้อยละ 34.3 จะพาบุตรไปพบเจ้าหน้าที่สาธารณสุข หากบุตรถ่ายเหลวเป็นน้ำจนอ่อนเพลีย มารดากลุ่มตัวอย่างร้อยละ 43.2 จะพาบุตรไปพบเจ้าหน้าที่สาธารณสุข และเมื่อมีอาการรุนแรงขึ้น คือมีอาเจียนร่วมด้วย และบุตรไม่สามารถกินอาหาร นม หรือน้ำได้ มารดากลุ่มตัวอย่างร้อยละ 61.0 จะพาบุตรไปพบแพทย์

สำหรับการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้เกี่ยวกับโรคอุจจาระร่วง การรับรู้เกี่ยวกับความรุนแรงของโรค และระดับการศึกษาของมารดา กับพฤติกรรมของมารดาเมื่อบุตรมีอาการอุจจาระร่วง พบว่ามารดาที่มีความรู้เกี่ยวกับโรคอุจจาระร่วงต่างกัน จะมีพฤติกรรมการรักษาของมารดาเมื่อบุตรมีอาการอุจจาระร่วงแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แต่ระดับการศึกษา และการรับรู้เกี่ยวกับความรุนแรงของโรคอุจจาระร่วง ไม่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการรักษาของมารดาเมื่อบุตรมีอาการอุจจาระร่วง

Independent Study Title Factors Associated with Occurrence of
Diarrhea and Treatment in 0-4 Years
Children in Soem Ngarm District,
Lampang Province : Treatment of
Diarrhea in 0-4 Years Children.

Author Mrs. Pongpun Sumethvanich

M.P.H.

Examining Committee :

Associate Professor Dr. Choomnoom Promkutkao	Chairman
Miss Pariya Tantipathananandh	Member
Dr. Tongpaan Tiamraj	Member

Abstract

The objectives of this study were to find out the ways in which mothers were treated their children when they got diarrhea and to identify factors influencing maternal treatment in children suffering from diarrhea. Two hundred and eighty mothers who had 0-4 years children in Soem Ngarm District of Lampang Province were interviewed.

The data were analyzed by using percentage and Chi- Square test.

The results revealed that maternal treatment of diarrhea in children were as following : when the children suffered from diarrhea passed soft stool more than three times a day or became dehydrated ; 34.3 % and 43.2 % of the mothers took their children to health personnel for medical attention. When the children's condition became more severe, more than half (61.0 %) of the mothers took their children to physicians. There was statistically significant difference in knowledge levels ($P < 0.05$). But different educational levels and perceptions on severity of diarrhea of mothers did not make them treat their children differently.

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved